

Betragtning, til hvilken Ubillighed man ad denne Vej kommer; det er smaa og det er store Ting. Lad os engang betragte den høiere Embedsmand, der har 3000 Rd. i Modsetning til Andre, der have 2600 Rd. Den høiere Embedsmand har Hans Majestæt maaskee tillagt en Rang, som han skal modtage med Tak, men hvorfør han maa betale en høj Skat, som den Anden er fri for, eller hvoraf han dog betaler meget mindre. Den høiere Embedsmand, maaskee en Departementschef, skal anlægge en Uniform, som den lavere maaskee ikke behøver. Dette og andet Sligt er, hvert for sig, Smaaating; men det tæller sammen, og der er andre Forhold, hvori der handles om større Beløb. Man undrer sig ikke over, om en lavere Embedsmand søger visse Lettelser, f. Ex. Fritagelse for Skolebetaling for sine Børn eller Stipendier ved Universitetet. Hvis den Embedsmand derimod, der er i en vis høiere Stilling, vilde melde sig ved sige Leiligheder, og maaskee concurrere med dem, hvis Foresatte han er, vilde man finde det upassende. Jeg forbigaaer, fordi jeg vil holde mig saa nær, som muligt, til hvad der tænes faldende selv ved en meget materiel Betragtning berører Spørgsmaalet om Trang, Alt hvad der angaaer Midlerne til at vedligeholde hos Embedsmanden den Dannelse, det Beskæftigelse med Livet, det Overblik, som man efter hans Stilling for Embedets Skyld maa kræve hos ham, og jeg undlader at forfølge denne hele Betragtning i det Enkelte. Jeg vender tilbage dertil, at man maa tage Sagen ganske anderledes, end Mindretallet har gjort. Man maa gaae ud fra, hvad Embedets Arbejde ved de bestaaende Gagelove er anseet for at betyde i Forhold til andre Embeder. Dette Forhold, hvorefter Embederne ere opstillede i Rækker med høiere eller lavere Gager, kunne vi undersøge Diskussion, naar vi faae de enkelte Gagelove for os. Men er der Tale om foreløbigt og midlertidigt at give en almindelig Gageforbedring, da skulle vi ikke ved en løs Forudsætning gaae ud fra, at de bestaaende Gagelove ere forkeerte, og det er det dog egentlig, man siger, idet man anseer det for urimeligt, eller dog for unødvendigt, at der overhovedet gives Gager paa over 3000 Rd. Men det

ligger aldeles uden for denne Sag. Den givne Forudsætning om Gagernes Afmaaling efter Embedernes Betydning og Krav maa under den Forhandling, der nu foreligger, fastholdes paa det ene Punkt, som paa det andet. Den Embedsmand, der tidligere fra 2600 Rd. er rykket op til 3000 Rd., kan, naar det Embede, han forlod, uden nogen Erkjendelse af Forandring i Embedernes Forhold, efter Betydning, Ansvar og Besvær, forbedres med 400 Rd., med fuld Føie kræve, at ogsaa det høiere Embede, som han maaskee overtog, netop fordi det var noget bedre, hvis forrige Byrde han ellers ikke vilde have paataget sig, faaer en Gageforbedring, thi ellers har man narret ham. Jeg er langt fra at fordrø udmærkede Billaar for Embedsmanden, jeg er langt fra at billige et luxuriøst Liv for disse. Der er Intet, jeg har mere imod, end at den enkelte Embedsmand, der har privat Formue eller Biindtægter, bærer dette til Skue ved et Liv, der kan blive forførende eller trykkende for Andre, og jeg dadler i høj Grad deres Svaghed, der lade sig lokke til at ville kappes med den Velhavende uden selv at være det. Jeg seer helst, at Embedsmanden, selv naar han er privat velhavende, skal leve tarveligt; men jeg ønsker at Embedsstanden, naar der er Spørgsmaal om Gageforhold, skal behandles med Billighed og Agtelse. Jeg ønsker, at der hos Embedsstanden skal røre sig, og jeg haaber, at der rører sig, en Gresfølelse, der forlanger at behandles ikke — man tilgive mig Udtrykket — som Tiggere efter den absolute Trangs Grad, men som Arbejdere i Gjæringer, til hvilke ikke Enhver er stiftet, efter de engang givne Udsigter og Tilfagn, om end Tilfagnene ikke ere givne i udtryffelige Ord, beregnede paa Tilfælde som det foreliggende. Det er dette, jeg har fundet mig opfordret til at udtale. Jeg haaber, at Regjeringen vil fastholde dette Standpunkt, naar den kommer til at udarbejde de endelige Gagelove; jeg haaber, at Regjeringen da ogsaa erindrer en Ting, som synes at være gaaet ganske i Forglemmelse, nemlig at Staten engang har spillet Banferot ligeoverfor sine Embedsmænd. Efter at Staten fra 1807—13 under et haardt Tryk, men dog paa en vanskeligt tilgivelig Maade, idet den